

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Beszéd
2025. október 9.

Beszéd – Tony Murphy, az Európai Számvevőszék elnöke

**Az Európai Számvevőszék 2024. évi éves jelentésének
bemutatása
az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága
előtt**

2025. október 9.

Eltérés esetén az elhangzott szöveg érvényes.

Tisztelt Elnök Úr,
tisztelt Képviselők,
tisztelt Biztos Úr!

Nagy örömmre szolgál, hogy a mai napon felszólalhatok az Önök bizottsága előtt és ismertethetem Önökkel az Európai Számvevőszék 2024. évi éves jelentésének főbb megállapításait és alapvető üzeneteit. Ismét velem van megbecsült kollégám, Jan Gregor is, aki az éves jelentésünk elkészítését felügyeli.

Az éves jelentés a Számvevőszék munkájának legfontosabb, jelentős elkötelezettséget és erőfeszítést igénylő eredménye: erre fordítjuk erőforrásaink 50%-át.

A jelentés értékes áttekintést ad az uniós költségvetésről és annak különböző szakpolitikai területeiről. Szabályszerűségi és teljesítmény-ellenőrzéseinkkel együtt támogatja az érdekelt feleket az uniós költségvetés alakításában és döntéshozatali folyamataikban.

Jelentésünknek külön fontosságot ad, hogy most zajlanak a 2028–2034. évi időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások. Jelentős tanulságokra mutat rá, kiemeli a legfontosabb kihívásokat, és hangsúlyozza, hogy mely kockázatokat kell figyelembe venni a jövőben a költségvetések kialakításakor.

Melyek tehát a 2024. évi éves jelentésünk legfőbb megállapításai?

Hitelesítő véleményt adunk az Unió 2024. évi beszámolójáról, amivel ismét megerősítjük, hogy az továbbra is pontosan tükrözi az Unió pénzügyi helyzetét.

A teljes költségvetési bevétel az NGEU-hiteleket is beleértve 250,6 milliárd eurót tett ki. A korábbi évekhez hasonlóan hitelesítő véleményt adunk a bevételekről.

Fontos azonban megjegyezni, hogy véleményünk nem terjed ki a valósnál alacsonyabbként bejelentett vagy meg nem fizetett vámokból és adókból eredő összegekre, mivel véleményünk csak a bejelentett adatokra irányulhat.

Áttérve a kiadásokra: az Unió hosszú távú költségvetése magában foglalja mind a többéves pénzügyi keretbe (MFF) – amelyet hagyományos uniós költségvetési kiadásoknak nevezünk –, mind a NextGenerationEU (NGEU) eszközbe tartozó forrásokat. Az NGEU-finanszírozás fő összetevője a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF), amely a többéves pénzügyi kerettől eltérő teljesítési modellt követ. Ebből adódóan továbbra is két külön véleményt adunk ki a 2024. évi kiadások szabályszerűségéről: egyet a hagyományos uniós költségvetési kiadásokra, egyet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközhöz vonatkozóan.

Kezdjük a hagyományos uniós költségvetési kiadásokkal!

Noha az uniós költségvetési kiadások hibaaránya csökkent, annak mértéke továbbra is lényeges, jelenleg 3,6% (2023: 5,6%). Tekintettel arra, hogy a feltárt hibák általános érvényűek, itt az egymás utáni hatodik évben ismét elutasító véleményt adtunk.

A becsült hibaszint nem a csalásoknak, a hatékonyság hiányának vagy a források pazarlásának fokmérője, hanem arra nézve adott becslés, hogy mekkora a nem az uniós vagy a nemzeti jogszabályoknak megfelelően felhasznált pénzösszeg.

Az uniós költségvetési kiadások hibaarányát a többéves pénzügyi kereten belül a különböző szakpolitikai területeken megállapított hibaszintek figyelembevételével és konszolidálásával határozzuk meg. Most pedig szemléltessük szakpolitikai területek szerint, hogy mely jellemző megállapítások járulnak hozzá az említett hibaarányhoz.

Kezdjük a „Kohézió” területével, amely az uniós költségvetési kiadások közel egyharmadát teszi ki.

Ezen a szakpolitikai területen becslésünk szerint 5,7% a hibaarány, míg 2023-ban annak mértéke még 9,3% volt. A becsült hibaszint továbbra is leginkább a nem támogatható költségekre és projektekre, valamint a közbeszerzési szabályok megsértésére volt visszavezethető.

2023-ban egy sor olyan tényezőt azonosítottunk, amelyek valószínűsíthetően növelték a szabálytalan kiadások kockázatát: ilyenek voltak például a világjárványhoz kapcsolódó zavarok, az egyes finanszírozási időszakok átfedése, és az, hogy a társfinanszírozási arány akár 100%-ig terjedt az olyan – év végi határidejű – eszközök esetében, mint a REACT-EU és a CRII. Mindebből következően 2024-ben a „Kohézió” terén a hibaarány visszaállt az előző éveket jellemző szintre.

A „Kohézió” területén alkalmazott ellenőrzési megközelítésünk részeként megvizsgáltuk a tagállami ellenőrző hatóságok munkáját. Az elmúlt nyolc évben széles körben gyűjtöttünk bizonyítékokat, és többek között számos olyan hibát találtunk, amelyet a hatóságoknak fel kellett volna tárniuk, de nem tettek. Ezek a problémák nagy mértékben gyengítik munkájuk megbízhatóságát, ezért a Bizottság kevésbé támaszkodhat eredményeikre.

Különösen aggasztó, hogy sok esetben ugyanezen hatóságokra hagyatkoznak az RRF-ből származó források tagállami szintű felügyeleténél is, és hogy a Bizottság – amint a 2028–2034. évi időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozó rendelettervezetek javaslataiból látható – nagymértékben támaszkodni kíván rájuk.

Véleményünk szerint ez komoly kockázatot jelent, amellyel foglalkozni kell.

Most térjünk át egy másik fő kiadási területre, a költségvetési kiadások bő egyharmadát kitevő „Természeti erőforrások és környezet” kategóriára, ahol a

kiadások döntő része a mezőgazdaságra és a vidékfejlesztésre irányul. Itt a hibaarányt 2,6%-ra becsültük, ami lényegesnek számít (2023-ben 2,2% volt).

Az általunk azonosított fő hibák elsősorban adminisztratív hibákkal, nem támogatható költségekkel és projektekkel, valamint a mezőgazdasági, környezetvédelmi és éghajlat-politikai kötelezettségvállalások be nem tartásával kapcsolatosak.

Az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” területén megállapításunk szerint a hibaszint lényeges: 3,2% (2023-ban 3,3%). A kutatásra fordított kiadások továbbra is magas kockázatú területnek számítanak, és számos hibát tártunk fel a személyzeti költségekkel kapcsolatban.

2024-re vonatkozóan – a korábbi évektől eltérően – külön értékelést adtunk az MFF 6. fejezete („Szomszédság és a világ”) keretében végrehajtott tranzakciókról. Itt rendszerint az Unió kívüli régiók és országok támogatásához kapcsolódó forrásokról van szó.

A hibaszintet itt 4,9%-ra becsüljük. Az általunk feltárt hibák több mint felét a nem támogatható költségek, illetve a közbeszerzési szabályok megsértése okozza.

Végezetül szóljunk néhány szót az „Igazgatás” kiadási területről. Értékelésünk során a korábbi évekhez hasonlóan arra a következtetésre jutottunk, hogy a hibaszint e területen továbbra sem tekintendő lényegesnek.

Összefoglalva a 2024. évi éves jelentéssel kapcsolatos szabályszerűségi munkánkat: az uniós költségvetésből származó kiadások becsült hibaszintje ugyan csökkent, de a helyzet továbbra sem megnyugtató.

Ami a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (RRF) illeti, annak 2024. évi kifizetéseit az RRF-ről szóló rendeletben meghatározott kifizetési feltételek alapján értékeltük. Ezek előírják, hogy a mérőföldköveknek és célértékeknek kielégítően teljesülniük kell, és más fő támogathatósági feltételeknek is eleget kell tenni.

Az RRF teljesítési modellje jelentősen eltér a hagyományos költségvetési kiadásokétól – a kifizetések nem kapcsolódnak a tényleges költségekhez, és az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelés nem feltétele a kifizetésnek. A modell egyedisége külön ellenőrzési módszertant és megközelítést tesz szükségessé. Ebből következően az RRF kiadásairól külön ellenőrzési véleményt adunk.

2024-ben az RRF kiadásai összesen 59,9 milliárd eurót tettek ki. Ellenőrzésünk kiterjedt mind a 28, összesen 53,5 milliárd euró összegű vissza nem térítendő RRF-támogatás kifizetésére, valamint a kapcsolódó, összesen 6,4 milliárd euró összegű előfinanszírozási kifizetésre.

Feltártunk olyan eseteket, amikor a kifizetésekhez kapcsolódó mérföldkövek és célértékek nem teljesültek kielégítően, valamint a mérföldkő visszavonásával, kettős finanszírozással és a támogathatósági időszakokkal kapcsolatos problémákat is. Megállapítottuk továbbá, hogy egyes mérföldkövek és célértékek meghatározása nem volt egyértelmű, és hiányosságokat találtunk a Bizottság által végzett előzetes értékelésekben. E megállapítások alapján az RRF kiadásai tekintetében korlátozott véleményt fogalmaztunk meg. Emellett felhívtuk a figyelmet egy folyamatban lévő, két mérföldkövet érintő európai bírósági ügyre is.

2024 végéig az Európai Bizottság 178,5 milliárd euró összegű vissza nem térítendő RRF-támogatást folyósított, ami az összes rendelkezésre álló forrásnak mindössze 50%-a. Most, amikor már egy év sincs hátra az RRF végrehajtásának 2026. augusztusi lezárásáig, világosan látható, hogy még jelentős összegek várnak felhasználásra.

A közelmúltban megragadtuk az alkalmat, hogy áttekintsük és összefoglaljuk az ideiglenes eszköz 2021. évi létrehozása óta végzett kiterjedt ellenőrzési munkánkat. Az áttekintés fő megállapításai és a levont tanulságok döntő fontosságúak a jövőbeli teljesítményalapú eszközök kialakításához.

Elismerjük ugyan, hogy ezek az eszközök fontos szerepet játszhatnak az uniós költségvetés végrehajtásában, ám hangsúlyozzuk, hogy a jövőben csak akkor szabad őket alkalmazni, ha a finanszírozáshoz mérhető eredményeket lehet kötni. Rendkívül lényeges, hogy a finanszírozás visszakövethető legyen a tényleges költségekig, és hogy ezeket az eszközöket ne úgy alakítsák ki és hajtsák végre, hogy amiatt csorbuljon az elszámoltathatóság.

Jövőbeli hitelfelvétel esetén alapvető fontosságú, hogy az Unió eredményesen tudja csökkenteni a kamatkockázatokat, és egyértelmű, a visszafizetés forrásait felvázoló előzetes visszafizetési tervet dolgozzon ki.

2024. évi éves jelentésünk rámutat a jövőbeli többéves pénzügyi keretek hitelfelvételi kockázataira is, különösen az NGEU hitelfelvételi kötelezettségeiből eredő növekvő adósságtörlesztésekre. 2027-re a kintlevő uniós hitelállomány meghaladhatja a 900 milliárd eurót, ami közel tízszerese az NGEU-t megelőző 2020. évi szintnek. Ráadásul a jelenlegi többéves pénzügyi keretben az NGEU teljes kamatkiadása meghaladhatja a 30 milliárd eurót, ami több mint kétszerese a Bizottság eredeti 14,9 milliárd eurós előrejelzésének.

E hitelfelvetelek visszafizetését nagyrészt a jövőbeli többéves pénzügyi keretekre halasztják, így a növekvő adósságtörlesztési kötelezettségek komoly kihívást jelentenek a jövőbeli uniós költségvetések védelme és az uniós fellépésekhez szükséges elegendő forrás biztosítása szempontjából. Tény, hogy a Bizottság közel 2 billió eurós költségvetést javasol a 2028 és 2034 közötti időszakra, ami az uniós GNI-nek körülbelül 1,26%-a. Fontos azonban megjegyezni, hogy míg ebből 1,15% új kiadásokhoz

kapcsolódik, az uniós GNI 0,11%-át viszont az NGEU-hitelek visszafizetésére kell majd fordítani. Ennek az adósságnak a visszafizetése akár évi 31 milliárd eurót is elvihet a jövőbeli uniós költségvetésekből.

A 2028–2034-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozó javaslatok ma előtérben állnak számos intézmény – köztük az Európai Számvevőszék – munkájában és eszmecseréiben. A javaslatokban az RRF-hez hasonló modell szerepel, nemzeti tervekkel, így az RRF kapcsán azonosított problémák és kockázatok relevánsak lehetnek ebben az összefüggésben.

Már dolgozunk a javaslatokra vonatkozó véleményeinken: a költségvetéssel kapcsolatos széles körű tapasztalatainkra alapozva kiemeljük a kockázatokat és rámutatunk a levonható tanulságokra.

Közös célunk, hogy segítsünk egy olyan költségvetést kialakítani, amely biztosítja az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot, összhangban van Európa hosszú távú prioritásaival, és hozzá tud járulni a minden polgár számára szebb jövő megteremtéséhez.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani a Számvevőszék munkatársainak és a tagok testületének kemény munkájukért és szakértelmükért. Odaadásuk és hozzáértésük nélkülözhetetlen volt mind ahhoz, hogy éves jelentésünk idén is kiváló minőségben készüljön el, mind ahhoz, hogy intézményünk előreléphessen feladatainak teljesítésében.

Köszönöm figyelmüket, és szívesen válaszolok kérdéseikre és észrevételeikre.